

DATOS IDENTIFICATIVOS

Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas

Materia	Orientación Base Legal, Composición, Planes e Programas			
Código	O02M066V06105			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensinos de Idiomas. Especialidade (Ourense): Orientación			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	4	OB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Ocampo Gomez, Camilo Isaac			
Profesorado	Ocampo Gomez, Camilo Isaac			
Correo-e	cocampo@uvigo.es			
Web	http://http://cocampo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten a función de axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver todo tipo de competencias que lle permitan exercer a orientación académica e profesional en centros de educación secundaria con coñecemento das bases legais que regulan a súa organización e funcionamento en Galicia, así como as claves conceptuais para comprender ambas as dimensións e desenvolverse adecuadamente no devandito contexto.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinados, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	• saber facer
CG11	Desenvolver as funcións de tutoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.	• saber facer
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG14	Coñecer e analizar as características históricas da profesión docente, a súa situación actual, perspectivas e interrelación coa realidade social de cada época.	• saber • saber facer
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	• saber • saber facer
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	• saber
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, tutoría e orientación académica e profesional.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.	• Saber estar / ser

CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.	• saber facer
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE25	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	• Saber estar / ser
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	• saber facer
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Coñecer as bases teórico-legais da orientación no sistema educativo	CE6 CE7 CE25 CT1 CT3
2. Comprender a relación existente entre os distintos modelos de orientación psicopedagóxica e o sistema educativo	CG13 CG14 CE1 CE6 CE31 CT1
3. Analizar criticamente o modelo institucional de orientación existente na Comunidade Autónoma de Galicia	CG13 CE25 CT1
4. Diseñar un Plan de Orientación Académica e Profesional para educación secundaria	CG3 CG11 CG13 CE7 CE9 CE12 CE19 CE23 CT1
5. Valorar a orientación educativa como un factor de importancia para a calidade da educación.	CE7 CE9 CE25 CE31 CT3

Contidos

Tema	
1. A orientación como actividade educativa	1.1. Relación entre orientación e educación 1.2. A orientación no sistema educativo
2. Principios e modelos de orientación	2.1. Os principios de prevención, desenvolvemento e intervención no contexto. 2.2. Modelos teóricos, de intervención e institucionais
3. Instrumentos e técnicas de orientación	3.1. A relación entre modelo, técnica e instrumento 3.2. A observación sistemática, as probas psicopedagóxicas e a entrevista
4. Organización e funcionamento dos servizos de orientación	4.1. Os servizos internos: departamento de orientación e titorías. 4.2. Os servizos externos: equipos dun ámbito e especialidade determinada.
5. A titoría como elemento da educación secundaria	5.1. A titoría nos centros de secundaria: regulamentos 5.2. As funcións titoriais na educación secundaria na Comunidade Autónoma de Galicia
6. Principios de intervención psicoeducativa derivados dos enfoques sistémico e constructivista.	6.1. Os principios de intervención psicoeducativa na lexislación actualmente vixente. 6.2. A intervención psicoeducativa como actividade do departamento de orientación e o equipo de orientación específico

7. Elementos de deseño curricular e os proxectos de realización curricular	7.1. Contidos de orientación académica e profesional como elementos do deseño e realización do currículo 7.2. Adecuación do currículo en función do diagnóstico psicopedagóxico.
8. Fundamentación psicolóxica e pedagóxica do currículo	8.1. Fundamentos psicolóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional. 8.2. Fundamentos pedagóxicos do currículo de secundaria e orientación académica e profesional.
9. Plans e programas a desenvolver en educación	9.1. O plan de orientación académica e profesional (POAP) na educación secundaria na lexislación vixente. 9.2. O plan de acción tutorial (PAT) na educación secundaria actual. 9.3. O plan de atención á diversidade (PAD) 9.4. Plan de convivencia no centro (PC)

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	4	12	16
Resolución de problemas	2	2	4
Estudo de casos	3	6	9
Debate	2	2	4
Traballo tutelado	2	16	18
Presentación	2	10	12
Traballo	2	16	18
Cartafol/dossier	2	8	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado. Resulta fundamental que as explicacións sirvan para axudar a comprender en termos legais e conceptuais o modelo institucional de orientación educativa e profesional que se acha vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Empregarase como complemento da lección maxistral. Os problemas que poden propoñerse son os que normalmente se lle presentan aos departamentos de orientación dos centros con etapas de educación secundaria
Estudo de casos	Análise dun feito ou problema real relacionado coa orientación psicopedagóxica coa finalidade de coñecerlo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticos e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Supón a aplicación dos conceptos teóricos e legais que se imparten na materia.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes centrado nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso ou no resultado dun problema. Esta estratexia empregarase con frecuencia como medio de lograr a participación do alumnado e impulsar a construción do coñecemento dentro da aula.
Traballo tutelado	Elaboración dun documento sobre orientación psicopedagóxica ou preparación de investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, videos, etc. Constiúe unha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e exposición do resultado e que conta coa axuda e o seguimento do profesorado. Constiúe un elemento importante para a avaliación do alumnado e, xunto coa súa exposición, posúe un peso importante na súa cualificación
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, problema, exercicio, proxecto ou estudo de caso, normalmente tutelados polo profesorado. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo e xunto coa elaboración e resultado do traballo como tal posúe un peso importante na cualificación do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases e nas horas de tutoría
Estudo de casos	Nas clases e nas horas de tutoría
Traballo tutelado	Nas sesións de tutoría ao efecto
Probas	Descrición

Cartafol/dossier	Nas clases
Traballo	Nas clases e nas horas de tutoría

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	15	CG13 CG14 CT1 CT3
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	20	CG3 CG11 CG13
Estudo de casos	Proba en que se expón unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc. Neste sentido o plan de acción titorial constituirá a fonte principal de situacións a expor.	20	CG3 CE7 CE31 CT1
Traballo tutelado	O estudante presentará o resultado obtido na elaboración, baixo a tutela do profesor/a, dun documento sobre a lexislación existente en España e Galicia en materia de Orientación académica e profesional en educación secundaria que incluírá algún comentario crítico. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	15	CG11 CE9 CE31
Cartafol/dossier	O/a estudante presentará un documento no que se recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación nesta materia.	15	CE19 CE25 CT3
Traballo	Realizar un plan de orientación académica e profesional tendo en conta os principios da orientación, os modelos teóricos, de intervención e institucionais vixentes paraun centro de secundaria.	15	CG3 CG13 CE7 CE9

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Quen non acreditase a través dos medios expostos a adquisición e desenvolvemento das competencias enumeradas no presente documento haberá de someterse a unha proba posterior de avaliación, con preguntas de resposta curta e longa (véxase puntos 2 e 3) e presentar os traballos correspondentes para a acreditación daquelas competencias non avaliadas a través de proba de exame.
2. A asistencia é obrigatoria, polo que quen perda máis dun 15% da mesma deberá realizar unha proba de exame que constará de 10 cuestións, algunhas de resposta curta e outras de resposta longa, sobre os contidos da materia que se xulgará conforme aos criterios de logro das competencias e obxectivos da mesma. Asemade deberá entregar os traballos que lle encomende o profesor para avaliar as competencias que non poidan ser avaliadas mediante proba escrita de exame.
3. A proba terá lugar nas datas e horas que se sinalen pola dirección do mestrado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CIDE, Orientación educativa, fundamentos teóricos, modelos institucionales y nuevas perspectivas, 1, Ministerio de Educación, Política Social y, 2009, Madrid: Ministerio de Educación, Política Social y

Sobrado, L. y Ocampo, C., Evaluación psicopedagógica y orientación educativa, 3, Estel, 2000, Barcelona

Xunta de Galicia, Orientación escolar e acción titorial en Galicia, 1, Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Orden, 2004, Santiago de Compostela

Bibliografía Complementaria

Graña, V., Manual legislativo do ensino non universitario galego, 3, V. Graña editor, 2014, A Coruña

Sobrado, L., Fernández, E. y Rodicio, M. L. (coords.), Orientación Educativa. Nuevas tendencias, 1, Biblioteca Nueva, 2012, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/O02M066V06106
Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos/O02M066V06103
Orientación e Función Titorial/O02M066V06101
